

Val av släktnamn

Makarnas val av släktnamn

Makarnas släktnamn när de gifter sig

När ett par ingår äktenskap kan makarna välja mellan två alternativ:

- 1) Makarna kan tillsammans besluta att de tar ett gemensamt släktnamn. Som gemensamt släktnamn kan man ta det släktnamn som antingen mannen eller kvinnan senast hade som ogift. Däremot kan makarna inte ta ett släktnamn som den ena maken har fått genom ett tidigare äktenskap som sitt gemensamma släktnamn.
- 2) De kan båda behålla det släktnamn som de har när de gifte sig.

Den av makarna vars släktnamn ändras till följd av att paret antar ett gemensamt släktnamn kan personligen använda även det släktnamn som han eller hon senast hade som ogift eller det släktnamn som han eller hon hade när äktenskapet ingicks. Det personliga släktnamnet används före det gemensamma släktnamnet.

Det är vigselförrättarens skyldighet att före vigseln fråga dem som ska ingå äktenskap om de har bestämt sig för att ta ett gemensamt släktnamn. Det namn som valts som det gemensamma släktnamnet ska meddelas vigselförrättaren före vigseln. Likaså måste man före vigseln meddela vigselförrättaren om man tänker använda sig av ett personligt släktnamn. Om makarna inte har anmält något gemensamt släktnamn åt vigselförrättaren före vigseln behåller respektive make det släktnamn som han eller hon hade när äktenskapet ingicks.

Att ta eller avstå från ett personligt släktnamn medan äktenskapet pågår

Också under pågående äktenskap kan maken som personligt släktnamn som används före det gemensamma släktnamnet ta det släktnamn som han eller hon senast hade som ogift eller det släktnamn som han eller hon hade när äktenskapet ingicks. Man kan också avstå från ett personligt släktnamn före

det gemensamma släktnamnet under pågående äktenskap. Under äktenskapets gång kan en make dock bara en gång antingen ta i bruk eller avstå från ett personligt släktnamn, men inte använda sig av bägge alternativen.

En make kan ta i bruk eller avstå från ett personligt släktnamn genom en skriftlig anmälan till magistraten inom vars område hemkommunen ligger.

Exempel 1. Brita Berg och Simon Sjö beslutar sig för att ta ett gemensamt släktnamn. Som sitt gemensamma släktnamn väljer de namnet Berg. Framför det gemensamma släktnamnet kan Simon använda det personliga släktnamnet Sjö, varvid hans namn blir Sjö-Berg.

Exempel 2. Disa Dahl, f. Löf, som tidigare har varit gift ingår nu äktenskap med Ulf Udd. Det gemensamma släktnamnet kan vara antingen Löf eller Udd, men inte Dahl, det efternamn som Disa har fått genom sitt tidigare äktenskap. Som sitt gemensamma släktnamn väljer de namnet Udd. Framför det gemensamma släktnamnet kan Disa använda ett personligt släktnamn, antingen Dahl som var det namn hon hade när äktenskapet ingicks eller också sitt flicknamn Löf. Disas släktnamn kan således vara Udd eller Dahl-Udd eller Löf-Udd.

Exempel 3. Disa Dahl, f. Löf, som tidigare har varit gift ingår nu äktenskap med Ulf Udd. De beslutar sig för att behålla sina respektive släktnamn som de hade när äktenskapet ingicks (det vill säga Disa Dahl och Ulf Udd).

Val av släktnamn

Val av barns släktnamn

Barns släktnamn genom födsel

Om föräldrarna har ett gemensamt släktnamn när barnet föds, blir detta namn barnets släktnamn. Ett personligt släktnamn som används före det gemensamma släktnamnet kan inte gå vidare till barnet.

Om föräldrarna vid barnets födelse inte har ett gemensamt släktnamn har de rätt att välja vilkendera föräldrarnas släktnamn barnet får.

Om barnet föds utom äktenskapet och faderskapet är fastställt kan föräldrarna välja vilkendera föräldrarnas släktnamn barnet får.

Föräldrarna kan dock inte välja barnets släktnamn om de gemensamt har vårdnaden om ett gemensamt minderårigt barn, utan det senare födda barnet får då alltid samma släktnamn som syskonet redan har.

Barnets släktnamn ska inom två månader från barnets födelse meddelas till magistraten eller till den evangelisk-lutherska eller ortodoxa kyrkans församling vars medlem barnet är. Om föräldrarna inte gör någon anmälan om barnets släktnamn får barnet det släktnamn som mamman har när barnet anmäls till befolkningsdatasystemet. Barnet får mammans släktnamn också om faderskapet inte är fastställt när barnet anmäls till befolkningsdatasystemet. Efter att faderskapet fastställts kan barnets släktnamn ändras till pappans släktnamn.

Barnets vårdnadshavare bestämmer om barnets släktnamn. Om föräldrarna har gemensam vårdnad beslutar de gemensamt om barnets släktnamn.

Ändring av barns släktnamn till faderns släktnamn

Efter att faderskapet fastställts kan barnets släktnamn ändras till pappans släktnamn. När barnet har fyllt 12 behövs förutom vårdnadshavarnas beslut dessutom barnets eget medgivande. Barnets släktnamn ändras genom en skriftlig anmälan till magistraten (anmälningsblanketter finns på adressen www.maistraatti.fi/sv)

Ändring av barns släktnamn till föräldrarnas gemensamma släktnamn

Om föräldrarna till ett minderårigt barn som de gemensamt har vårdnaden om gifter sig med varandra och tar ett gemensamt släktnamn kan de också komma överens om att barnet får deras gemensamma släktnamn.

Att ge åt den ena makens barn det gemensamma släktnamnet

Om en förälder till ett minderårigt barn gifter sig med någon annan än barnets andra förälder och de tar ett gemensamt släktnamn kan makarna komma överens om att barnet får makarnas gemensamma släktnamn. En förutsättning för detta är att barnets förälder ensam eller tillsammans med sin make är barnets vårdnadshavare. En ändring av barnets namn på ovan nämnda sätt förutsätter den andra förälderns medgivande om denne också är barnets vårdnadshavare. Barnets släktnamn kan ändras till det gemensamma släktnamnet bara under den tid äktenskapet varar.

Exempel 1. Brita Berg och Simon Sjö-Berg, som är gifta med varandra, får ett barn. Barnets släktnamn är Berg.

Exempel 2. Disa Dahl, f. Löf, och Simon Udd, som är gifta med varandra, får sitt första gemensamma barn. Som barnets släktnamn kan väljas antingen pappans släktnamn Udd eller mammans efternamn Dahl, som mamman har fått i och med ett tidigare äktenskap.

Exempel 3. Disa Dahl och Simon Udd, som är gifta med varandra, får sitt andra gemensamma barn. Barnets släktnamn är Udd, efter som föräldrarnas första gemensamma barns släktnamn är Udd och de har gemensam vårdnad om barnet.

Exempel 4. Lena Strand och Mikael Löf lever i ett samboförhållande och får ett gemensamt barn. Mikael godkänner faderskapet och magistraten fastställer det. Barnet kan få mammans släktnamn Strand eller pappans släktnamn Löf.

Närmare information om val av släktnamn och namnlagen:

www.om.fi/sv/Etusivu/Julkaisut/Esitteet/Puolisonsukunimijalapsensukunimi
www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1985/19850694